

1975/76: 75

Torsdagen den 4 mars

Kl. 14.00

§ 1 Fyllnadsval till utskott

Herr TALMANNEN:

De på föredragningslistan upptagna valen är föranledda av att ersättaren för herr Pettersson i Örebro skall beredas plats i utskott.

Centerpartiets partigrupp har anmält fru Hammarbacken som suppleant i konstitutions- och försvarsutskotten. Eftersom herr Pettersson i Örebro är ledamot i försvarsutskottet och suppleant i konstitutionsutskottet kan valet ske med tillämpning av det förenklade förfarande som anges i 7 kap. 12 § riksdagsordningen.

Med stöd av denna paragraf förklarar jag härmed fru Hammarbacken vald till suppleant i konstitutionsutskottet och försvarsutskottet.

§ 2 Justerades protokollen för den 20, 24 och 25 februari.

§ 3 Upplästes följande till kammaren inkomna skrivelse:

Till riksdagens kammare

Under hänvisning till övergångsbestämmelsen till lag om ändring i riksdagsordningen den 27 november 1975 (SFS 1975:1056) anhåller jag att från dagen för instundande val av justitieombudsmän bli entledigad från uppdraget att vara justitieombudsman för återstoden av den för mig gällande valperioden.

Stockholm den 1 mars 1976

Gunnar Thyresson

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 4 Meddelande om plena fredagen den 5 mars och torsdagen den 11 mars

Herr TALMANNEN:

Kammarens arbetsplenum i morgon, fredagen den 5 mars, kommer att avslutas senast omkring kl. 16.00.

Det arbetsplenum som tar sin början torsdagen den 11 mars kl. 10.00 kommer sannolikt att efter sedvanligt middagsuppehåll fortsättas på kvällen.

Nr 75

Torsdagen den
4 mars 1976

*Fyllnadsval till
utskott*

*Meddelande om
plena fredagen den
5 mars och tors-
dagen den 11 mars*

Torsdagen den
4 mars 1976

Om kostnadsansvaret för vattenvården

Herr justitieministern GEIJER erhöll ordet för att besvara herr Larssons i Staffanstorp (c) den 26 februari anmälda fråga, 1975/76:254, till herr jordbruksministern, och anförde:

Herr talman! Herr Larsson i Staffanstorp har frågat chefen för jordbruksdepartementet om han är beredd att redovisa när förslag som syftar till en rättvisare fördelning av kostnadsansvaret för vattendragens vård kan föreläggas riksmötet. Frågan har överlämnats till mig för besvarande.

I september 1973 avlämnade vattenlagsutredningen ett delbetänkande (SOU 1973:31) med förslag till lag om vattenförbund. Utredningen anser att det med hänsyn främst till frågan om underhållet av vattendragen finns behov av en lagstiftning om samverkan mellan alla berörda vattenintressen. Gällande ordning innebär att det f. n. är jordbruksintresset som kan komma att ensamt få svara för underhållet av ett vattendrag, dvs. att genom rensningar bibehålla vattendragets avbördningsförmåga. Detta har upplevts som en påtaglig orättvisa. Utredningens förslag innebär att även andra intressenter som påverkar vattendraget genom avloppsutsläpp eller på annat sätt kan åläggas ett kostnadsansvar för vattendragens vård och underhåll.

Utredningens förslag bearbetas f. n. inom justitiedepartementet. Jag delar uppfattningen att gällande rättsläge är otillfredsställande. Svårigheten är emellertid att finna en norm för en rättvisare kostnadsfördelning. Under förutsättning att denna fråga kan lösas kommer förslag till lagstiftning om vattenförbund att föreläggas riksdagen senare i år.

Herr LARSSON i Staffanstorp (c):

Herr talman! Jag vill rikta ett uppriktigt tack till justitieministern för hans svar på min fråga. Jag är särskilt tacksam för att det i svaret konstateras att gällande rättsordning inte är tillfredsställande. Det har faktiskt varit en rätt stor angelägenhet att få bättre förhållanden till stånd när det gäller lagstiftningen om dessa vattenrättsfrågor.

Som det nu är och har varit av gammal hävd har den stora miljonanläggningen, en fabrik t. ex., inte alls i rätt proportion svarat för de kostnader som underhållet av vattendraget uppgått till, utan kostnadsansvaret har i stället åvilat de relativt små brukningsdelar som haft mark intill vattendraget. Därför är vi naturligtvis tacksamma för att förhållandena blir bättre, och det syftar också utredningen till med sitt förslag, som presenterades 1973.

Jag vill uttala den förhoppningen att problemen skall kunna lösas på ett rättvist och tidsenligt sätt. Som lagstiftningen nu är utformad är den faktiskt inte tidsenlig.

Och jag vill till slut, herr talman, uttala även den förhoppningen att dessa problem skall kunna lösas så snart som möjligt. Det har nämligen,

herr justitieminister, förmärkts rätt stor oro bland dem som är berörda av dessa förhållanden.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 6 Föredrogs och hänvisades
Proposition
1975/76:133 till socialförsäkringsutskottet

§ 7 Föredrogs och hänvisades
Förslag
1975/76:15 till konstitutionsutskottet

§ 8 Föredrogs och hänvisades
Motion
1975/76:2210 till skatteutskottet

§ 9 Föredrogs men bordlades åter
konstitutionsutskottets betänkande 1975/76:42
skatteutskottets betänkanden 1975/76:27 och 28
lagutskottets betänkande 1975/76:9
försvarsutskottets betänkanden 1975/76:20–25
socialförsäkringsutskottets betänkande 1975/76:21
socialutskottets betänkanden 1975/76:26 och 27
kulturutskottets betänkande 1975/76:28
näringsutskottets betänkanden 1975/76:29–32

§ 10 Föredrogs och bifölls interpellationsframställningen 1975/76:135.

§ 11 Anmäldes och bordlades
Propositioner
1975/76:113 om ändring i brottsbalken m. m.
1975/76:137 om omdisponering av allmänna barnhusets tillgångar
1975/76:138 om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltnings-
domstolar

§ 12 Anmäldes och bordlades
Motion
1975/76:2211 av herr *Carlshamre m. fl.* om alkoholpolitiken

Nr 75

Torsdagen den
4 mars 1976

*Om kostnadsansva-
ret för vattenvården*

Torsdagen den
4 mars 1976

Anmäldes och bordlades följande interpellationer som ingivits till kammarkansliet

*Anmälan av
interpellationer*

den 27 februari

1975/76:136 av fru *Lantz* (vpk) till herr utbildningsministern om åtgärder för en rikare fritid:

En arbetstidsförkortning till sex timmars arbetsdag är en grundläggande förutsättning för jämställdhet mellan män och kvinnor i arbetslivet och i hemmen. En ökning av fritiden borde också ge större utrymme för politiskt och fackligt engagemang, mer samvaro med familjen och tillfälle till avkoppling och rekreation. Dessa förhoppningar ställdes också i samband med genomförandet av femdagarsveckan och de därefter följande arbetstidsförkortningarna. Tyvärr nödgas man nu konstatera att såväl statens som kommunernas politik för att ge människor tillfälle till meningsfulla fritidssysselsättningar har varit anmärkningsvärt passiv och lämnat fritt spelrum åt den privatkapitalistiska kommersialismen att exploatera människors behov av fritidssysselsättning.

Samtidigt som de negativa konsekvenserna av den s. k. passiva konsumtionsfritiden alltmer breder ut sig och förlamar och passiviserar människor finns det intressen som starkt understöder och driver på denna utveckling. Fritidsindustrin expanderar och är förmodligen långt framme i planeringen av vad människor skall syssla med när sextimmarsdagen väl kommer. Däri ligger en fara för en ytterligare utbredning av pryl- och konsumtionssamhället, där frågan om den sociala nyttan i olika hänseenden kommer i skymundan.

Frågan borde ställas: Till vad skall den ökade fritiden användas för att ge människorna en socialt berikande fritid? Frågan om fritidens inriktning och användande borde lika väl som frågan om sextimmarsdagen debatteras och utredas.

Det är oftast de resurssvaga och utbildningssvaga människorna som har den torfligaste fritidsaktiviteten både ekonomiskt och socialt. Det är ofta just dessa människor som dessutom bor i en tråkig och isolerad miljö långt från aktiviteter.

Inför genomförandet av sextimmarsdagen krävs en offensiv fritids- och kulturpolitik, som syftar till att bryta dominansen av passivt konsumerande fritidsaktiviteter och av massproducerad skräpkultur som saluförs av privatkapitalet.

Det kulturella fritidsutbudet måste utformas så att det blir ett alternativ för människor att utnyttja. Det innebär t. ex. att kommuner och landsting med sitt kulturutbud måste nå ut till människorna i deras bostadsområden och på deras arbetsplatser, vare sig det gäller kommunala biografier, bibliotek eller teaterföreställningar.

Fritidsaktiviteter som bryter den sociala isoleringen måste uppmuntras. Ökat stöd till uppsökande verksamhet är en förutsättning för att nå det målet, nämligen att ge människor tillfälle till en meningsfull fritidssysselsättning.

Mot bakgrund av det anförda vill jag ställa följande frågor till herr utbildningsministern:

Vilka initiativ tänker statsrådet ta för att motverka en kommersialiserad och privatiserad fritid i syfte att främja en mer meningsfull fritidssysselsättning?

Vilka stödåtgärder kan kommunerna i detta avseende komma i åtnjutande av?

den 2 mars

1975/76:137 av herr *Lövenborg* (vpk) till herr industriministern om Stålverk 80:

Disponent John Olof Edströms avgång från posten som chef för NJA måste framför allt uppfattas som en protestaktion riktad mot den sabotagepolitik som utvecklats för att sätta käppar i hjulet för NJA och uppbyggnaden av Stålverk 80.

I kommentarer efteråt har man på sina håll försökt framställa det som hänt enbart som en personstrid och hävdat att det framför allt skulle handla om samarbetssvårigheter på hög nivå. Det är naturligtvis inte kärnfrågan.

NJA-disponentens beslut har tvingats fram på grund av principiellt olika uppfattningar om statsdriftens utbyggnad och genom att man tillåtit cheferna för Statsföretag AB och LKAB att på olika sätt motarbeta de intentioner som riksdagen redan uttalat sig för. Det finns också anledning att kritisera regeringen som inte tagit itu på skarpen med de personer på toppnivå som i stället för att utveckla stöd för NJA och Stålverk 80 har gjort allt för att misstänkliggöra och sabotera projektet.

Man behöver inte nödvändigtvis ha befunnit sig i NJA-disponentens position för att kunna konstatera att det har utvecklats en motoffensiv mot planerna på att kraftigt utöka järnförädlingen i Norrbotten. Att motoffensiven har letts av toppfigurer inom statsföretagens ram gör det hela synnerligen uppseendeväckande och allvarligt. Det finns anledning att kräva papperen på bordet.

Regeringen har ett betydande ansvar för det som skett. NJA, som i nuläget brottas med vissa konjunkturbetonade svårigheter, har i stället för att få tillräckliga ekonomiska insatser hänvisats till en upplåning som resulterat i orimligt tunga ränteutgifter. I det gamla NJA har investerats 1,4 miljarder kronor, men ägaren, Statsföretag AB, har bara tillskjutit 25 miljoner. NJA har därmed åsamkats en räntebörda på 120 milj. kr. och en ytterst dålig soliditet. När NJA begärde 350 milj. kr. för att klara situationen sade Statsföretags ledning nej.

Torsdagen den
4 mars 1976

*Anmälan av
interpellationer*

NJA har också direkt saboterats av LKAB-ledningen, som envist vägrat att justera malmpriserna så att NJA gynnas i stället för att missgynnas. Bara den obstruktionen har under årens lopp kostat NJA många hundra miljoner, som kunde ha använts för att stärka och utveckla företaget. Nog framstår det som en orimlighet att ett statligt företag tillåts att så hänsynslöst utnyttja ett annat statsföretags råvarubehov för att pungslå detsamma.

Vi vet att LKAB:s ledning har den helt dominerande ambitionen att exportera så mycket malm som det över huvud taget är möjligt. På de 20 år som gruvorna varit statsägda har man tagit ut minst 360 miljoner ton malm. På mindre än 20 år har exporterats mera malm än vad som skett under 70 tidigare år. LKAB planerar att ytterligare öka brytnings-takten och att fram till sekelskiftet ta ut ytterligare en miljard ton järn-malm. Det aktualiserar frågan om gruvsamhällets liv, men det struntar LKAB:s ledning i. Den gamla, kolonialt präglade rövarmentaliteten gen-temot Norrbotten väger tyngre.

Det är också den frågan som ligger i botten för den konflikt som il-lustrerats genom disponent Edströms avgång. Skall råvarugillgångarna förädlas på hemmaplan eller skall råvaruutplundringen fortsätta och in-tensifieras?

Vpk hävdar med all kraft att förädlingen av naturtillgångarna måste bli det dominerande för den fortsatta industripolitiken. Vi har betraktat NJA och Stålverk 80 som ett steg i rätt riktning. Utbyggnaden av Stålverk 80 måste fullföljas och de krafter som gör allt för att sabotera projektet måste sättas åt sidan. Det är ingen fråga som enbart berör Norrbotten. Det handlar om det nationella intresset av att utveckla industrin inom landet och att på ett riktigt sätt utnyttja de naturtillgångar som finns.

Regeringen har beslutat utreda den svenska stålindustrins framtid. Det står redan nu klart att den mellansvenska stålindustrins framtid också hänger samman med Stålverk 80 och ett förnuftigt utnyttjande av Lapp-landsmalmerna.

Regeringens undfallenhet inför de attacker som utvecklats mot NJA och Stålverk 80 är oroande. Det är hög tid att man går till motoffensiv mot de krafter som alltsedan beslutet om Stålverk 80 bedrivit ett så utmanande spel att en av de viktiga drivkrafterna bakom idén om Stålverk 80 anser sig tvungen att avgå.

Jag anser det vidare angeläget att industriministern inför riksdagen redogör för händelseförloppet alltsedan beslutet om Stålverk 80 och om regeringen avser att fullfölja projektet i enlighet med tidigare planer. Mot bakgrund av det som senast hänt kan det heller inte betraktas som oförsynt att ställa frågan om detta inte aktualiserar personella förändringar på vissa topposter inom Statsföretag.

Med hänvisning till det anförda vill jag till herr industriministern ställa följande frågor:

1. Delar statsrådet uppfattningen att det bl. a. inom Statsföretag AB:s högsta ledning utvecklats ett motstånd mot NJA och Stålverk 80?

2. Aktualiserar det i interpellationen anförda händelseförloppet frågan om personella förändringar inom Statsföretag AB:s ledning?

3. Anser regeringen att projektet Stålverk 80 skall fullföljas i enlighet med tidigare uttalade intentioner?

den 3 mars

1975/76:138 av herr *Fagerlund* (s) till herr industriministern om åtgärder för att stödja den manuella glasindustrin:

Den svenska småglasindustrin har under många år brottats med svåra ekonomiska problem och sysselsättningsproblem. I dag visar den senaste utredningen att problemen inte är övervunna. Den arbetsgrupp som utrett frågan konstaterar att det finns en överkapacitet på ca 20 % och att det omedelbara investeringsbehovet uppgår till 30 milj. kr.

Småglasindustrin har sedan 1960 minskat från ca 3 000 anställda till i dag ca 2 500. En minskning enligt arbetsgruppens prognos skulle betyda att ytterligare ca 500 arbetstillfällen skulle försvinna.

Då de svenska småglasbruken är koncentrerade till Kronobergs och Kalmar län och är lokaliserade till små samhällen som ofta är helt beroende av denna industri skulle en sådan minskning få svåra konsekvenser.

Om sysselsättningen skall kunna tryggas måste dels exporten öka, dels samhället gå in med kapital för att möjliggöra en nödvändig upprustning av såväl lokaler som tillverkningsprocessen.

Jag anser att frågan om glasindustrins framtid är inne i ett avgörande skede och att de åtgärder som skall vidtagas för att rädda den manuella glasindustrin måste ske omgående.

Mot bakgrund av det anförda vill jag ställa följande frågor till herr industriministern:

Avser industriministern att redan i vår föreslå riksdagen åtgärder för att tillgodose det närliggande behovet av investeringskapital?

Tänker industriministern ta initiativ till en samordnad och långsiktig marknadsföringskampanj för svenskt glas på exportmarknaden?

1975/76:139 av herr *Rask* (s) till herr industriministern om åtgärder för att stimulera de mindre företagen, m. m.:

Under senare år har en markerad uppgång i antalet försäljningar av mindre och medelstora familjeföretag kunnat noteras. Dessa försäljningar har i stor utsträckning skett till storföretag och kanske framför allt till olika investmentbolag. Ägarstrukturen inom de små och medelstora företagen håller därmed märkbart på att förändras. Naturligt nog är det i de allra flesta fallen väletablerade och lönsamma företag som köpts upp.

Orsakerna till försäljningarna är säkert skiftande. Några anledningar kan dock tydligt urskiljas. Exempel på detta kan vara generationsskif-

tesproblematiken, bristen på riskvilligt kapital vid utbyggnader och expansion, svårigheter att bygga upp en exportorganisation eller bristen på och otillräckligheten av personella och ekonomiska resurser vid produktutvecklingsarbete.

Det är tämligen oklart hur denna ändrade ägarstruktur genom försäljningar till investmentbolag och storföretag har verkat ur samhälls- och sysselsättningsynpunkt.

Mycket allvarligt är om en ändrad ägarstruktur medför företagsnedläggelser och sysselsättningsminskning. Åtskilliga exempel på detta finns. Glädjande nog finns det också exempel på motsatsen, och därför vore det felaktigt att påstå att alla försäljningar eller uppköp innebär negativa konsekvenser. Rent allmänt betraktas ändock en företagsförsäljning av ett familjeföretag till ett investmentbolag med misstro och som något oroande för sysselsättningen på orten. Eftersom familjeföretagen oftast har stark lokal förankring upplever de anställda en försäljning till ett investmentbolag eller ett storföretag på det sättet, att försäljningen kan innebära ett minskat ansvar för sysselsättningen på berörd ort.

Om trenden av försäljningarskall fortsätta under kommande år är det inte ett fåtal företag det handlar om. Vi har i landet – enligt de beräkningar som gjorts – omkring 20 000 företag, som kan hänföras till begreppet familjeföretag. Dessa svarar i sin tur för omkring 30 % av industrisysselsättningen. I vissa landsdelar, däribland Småland, är andelen betydligt större. Man räknar vidare med att i dessa industriföretag finns 250 000 av arbetstillfällena i landet.

Uppköp och därav föranledda fusioner av mindre och medelstora företag motiveras ofta med att stordriftsfördelar kan uppnås. På detta sätt kan även de anställda ges bättre trygghet i anställningen. Detta kan vara en riktig bedömning när det gäller vissa branscher, exempelvis stålindustrin samt pappers- och massaindustrin. Däremot är det tvivelaktigt när det gäller snickeri- och möbelindustrin, delar av verkstadsindustrin, grafisk industri etc.

I den allmänna debatten talas ofta om den flexibilitet som finns inom de mindre och medelstora företagen när det gäller omställning och ändrad produktionsinriktning. Det framhålls också ofta att i denna företagsform finns mycket litet av byråkrati. Likaså har det omvittnats att mindre och medelstora företag svarar för en påfallande stor del av nykonstruktioner och nya idéer. Om detta är en realitet, och det förefaller sannolikt, måste det vara till fördel för både anställda och samhälle att denna företagsstruktur bevaras.

En annan aspekt i detta sammanhang är att alltför långt drivna uppköp av familjeföretag och därav följande koncentration i stor utsträckning påverkar konkurrensförhållandena inom näringslivet. För såväl samhälle som den anställde och framför allt för konsumenterna måste den utveckling som så starkt markerats under senare år vara oroande.

Av stort värde för en stabilisering och vidareutveckling av småföretagsamheten vore givetvis utökade möjligheter till fort- och vidareutbild-

ning av företagare och till viss samplanering när det gäller företagens internutbildning och nyrekrytering inom olika branscher.

Med stöd av vad som här anförts anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr industriministern få ställa följande frågor:

1. Vill statsrådet lämna en översiktlig redogörelse för antalet försäljningar av mindre och medelstora företag – även med hänsyn till branscher, storlek och antalet anställda – som förekommit under den senaste femårsperioden?

2. Hur bedömer statsrådet dessa företagsförsäljningar ur sysselsättnings- och samhällsekonomiska synpunkter?

3. Är statsrådet beredd pröva ytterligare åtgärder för att stimulera den mindre företagsamheten?

1975/76:140 av herr *Torwald* (c) till herr kommunikationsministern om åtgärder för att förhindra oljeutsläpp i Östersjön, m. m.:

När regeringen i proposition föreslog riksdagen att godkänna anslutningen till den internationella konvention, som nu reglerar oljeutsläpp från fartyg, uttryckte jag i en motion farhågor för den framtida situationen i Östersjön. Enligt tidigare bestämmelser rådde generellt förbud för *svenska* fartyg att släppa ut oljerester i Östersjön. Genom den internationella konventionens utformning skulle det bli tillåtet att inom vissa områden i södra Östersjön (söder om Gotland) släppa ut exempelvis oljeblandat ballastvatten. Med hänsyn till de fördelar den aktuella konventionen innebär för andra havsområden beslöt riksdagen godta en anslutning till konventionen med ett samtidigt upphävande av det tidigare totalförbudet för svenska fartyg att släppa ut oljeblandat vatten i Östersjön. Samtidigt uttrycktes den förhoppningen, att svenska redare och fartygsbefäl även framdeles skulle skydda Östersjön från oljeutsläpp av här ifrågakvarande art.

Tyvärr måste man nu konstatera, att denna förhoppning kommit på skam, något som tusentals oljeskadade fåglar på Öland m. fl. öar bär ett tragiskt vittnesbörd om. Jag känner naturligtvis inte någon skadeglädje över att *mina* farhågor besunnats, utan vill bara beklaga att riksdagens förhoppningar om redarnas och fartygsbefälens ansvarskänsla för den känsliga marina miljön i Östersjön kommit på skam. I det längsta närde jag den förhoppningen att det inte skulle kunna vara svenska fartyg, som gjort sig skyldiga till dessa utsläpp. Men i middagsekot den 3 mars klarlades det genom en intervju med ett svenskt fartygsbefäl, att även svenska fartyg numera utnyttjar möjligheten till "lagliga" utsläpp av oljeblandat vatten. Intervjun klargjorde också att även olagliga oljeutsläpp förekommer i ganska stor omfattning. Det går alltså inte längre att skylla bara på fartyg av utländsk nationalitet. Det är uppenbart, att fartyg från alla länder numera utnyttjar det av konventionen för oljeutsläpp tillåtna området i Östersjön för att blåsa sina tankar, trots de uppenbara miljörisiker som är förenade med ett sådant förfarande.

Nr 75

Torsdagen den
4 mars 1976

*Meddelande om
frågor*

Under hänvisning till det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr kommunikationsministern ställa följande frågor:

1. Överväger departementet att snabbt återinföra det generella förbudet för svenska fartyg att släppa ut oljeblandat vatten i Östersjön?

2. Ämnar statsrådet ta något initiativ för att snabbt få till stånd en konvention med övriga Östersjöstater för att förhindra "lagliga" oljeutsläpp i Östersjön?

3. Vilka åtgärder överväger departementet för att snabbt förbättra fartygens möjligheter att rensa tankar och bli av med sludge m. m. i svenska hamnar? (Det gäller inte bara Östersjöhamnar utan även västkust-, Mälar- och Vänerhamnarna.)

§ 14 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 1 mars

1975/76:257 av herr *Jonsson* i Alingsås (fp) till herr socialministern om åldersgränsen för inköp av rusdrycker, m. m.:

Med anledning av regeringens beslut att skjuta på behandlingen av de alkoholpolitiska frågorna i riksdagen genom att tillsätta en beredning inom kanslihuset och avvakta dess arbete, vill jag ställa följande frågor till herr socialministern:

1. Vill statsrådet ge till känna regeringens inställning till om nuvarande åldersgräns för inköp av rusdrycker i Systembolaget skall bibehållas?

2. Vilka åtgärder avser statsrådet vidta i avsikt att komma till rätta med bl. a. det stora mellanölsmissbruket bland barn och ungdom?

den 3 mars

1975/76:258 av herr *Fagerlund* (s) till herr arbetsmarknadsministern om lokaliseringsstöd för att trygga sysselsättningen inom vissa glasindustrier:

Den manuella glasindustrin är inne i en svår kris. Den är lokaliserad i stor utsträckning till fyra kommuner, nämligen Emmaboda, Lessebo, Nybro och Uppvidinge. Jag vill därför ställa följande fråga till herr arbetsmarknadsministern:

Kan dessa kommuner påräkna statligt lokaliseringsstöd för att trygga sysselsättningen?

den 4 mars

Nr 75

Torsdagen den
4 mars 1976

1975/76:259 av fru *Olsson* i Hölö (c) till herr utbildningsministern om fördelningen av statsbidrag till studieförbunden för verksamhet bland handikappade:

*Meddelande om
frågor*

Sedan budgetåret 1967/68 utgår ett särskilt statsbidrag till studieförbundens pedagogiska verksamhet bland handikappade och sedan budgetåret 1972/73 ett bidrag till produktion av studiematerial för handikappade. Fr. o. m. innevarande budgetår utgår dessutom bidrag till tekniska och organisatoriska stödåtgärder för handikappade. Dessa medel skall fördelas mellan studieförbunden med hänsyn till deras insatser för att utveckla studiehjälpmedel och studiemetoder för handikappade. Det finns emellertid ingen överensstämmelse mellan studieförbundens verksamhet bland handikappade och resp. förbunds statsbidrag för verksamheten.

Med stöd av det anförda vill jag ställa följande fråga till herr utbildningsministern:

Är statsrådet beredd medverka till att statsbidrag till stöd för studieförbundens verksamhet bland handikappade bringas i överensstämmelse med resp. förbunds verksamhet på detta område?

1975/76:260 av herr *Siegbahn* (m) till herr utrikesministern om svenska utlandsorgans medverkan vid information om utlandssvenskars rösträtt:

Vid tidigare riksdagsval har informationen till utlandssvenskar i vad avser utlandsorganen varit mycket bristfällig. I årets proposition om utlandssvenskarnas rösträtt utlovas en intensivare verksamhet på detta område.

Vilka åtgärder avser herr utrikesministern med anledning härav vidtaga?

1975/76:261 av herr *Romanus* (fp) till herr kommunikationsministern om anpassning till handikappade m. fl. av pendeltågsstationerna i Storstockholmsområdet:

Vill statsrådet medverka till att pendeltågsstationerna i Storstockholm görs bättre avpassade för äldre, handikappade och personer med små barn?

§ 15 Kammaren åtskildes kl. 14.07.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert